

CE SE ÎNTÂMPLĂ

ARAD O BRĂILA

In teatre se întâmplă acum că nu prea e public. De la teatrele din Capitală (care o duc totuși ceva mai bine) la cele din țară (care o duc din ce în ce mai rău), problema numărul unu este aceea a publicului. O sală plină a ajuns un adevărat eveniment, o sută de oameni în sală e o cifră socotită multumitoare, căci se joacă frecvent și pentru un public de numai 40-50 de oameni. Să-lile „cedate” tineretului, diverselor categorii de studenți sau de muncitori, fără obligația plății biletului de intrare, sînt nu numai gesturi de recunoștință și mărinimie, ci și acte de **captatio benevolentiae**, sperindu-se că și în acest fel publicul va putea fi reintors în teatre. Greu să-l desprinzi de lângă televizor, cită vreme pînă și de Paști se face politică, românii descoperindu-se brusc monarhiști și antimonarhiști, ca și cînd toate celelalte probleme le-ar fi rezolvate și singurul lucru care-i mai lipsea tinerei noastre democrații ar fi fost eventualitatea restaurației monarhice. Cît va mai dura această acută lipsă de public? Pînă după alegeri? Pînă-n toamnă? Un an? Doi? Pînă se va potoli setea de informație și spectacol telegenic, atît de explicabilă după ce ani de zile televiziunea română n-a putut să ne mai solicite în vreun fel? Greu de spus. Greș de prognosticat viitorul teatrului românesc, viitoarea atitudine a publicului românesc față de teatru.

Legată direct de problema publicului este aceea a repertoriului. Acum, a repertoriului care l-ar putea atrage și determina să vină la teatru. Aici, de la concesiile făcute pieselor străine bulevardiere pînă la încercările de reluare a titlurilor de succes din repertoriul nostru clasic și de la tentativele de café-teatru și cabaret politic pînă la montarea celor mai dificile titluri din Shakespeare sau Cehov, fiecare încearcă să dea un răspuns propriu. Și, cum în teatru ca și în viață se poate justifica aproape orice, nu justificările lipsesc, ci publicul. De notat că nici teatrul particular, aflat ce-i drept abia la (re) începuturile sale, n-o duce mai bine, problemele și dilemele sale fiind în mare aceleași. În teatrele profesioniste parcă „se așteaptă ceva”, nu se știe de unde și de la cine, poate de la reîntoarcerea în țară a regizorilor români aflați în străinătate, care ar aduce automat și evenimentul teatral mult așteptat și do-

rita afluență a publicului. În teatrul particular nu se așteaptă însă nimic din afară, sperindu-se doar în revigorarea forțelor proprii, în spiritul de echipă și, nu în ultimul rînd, în spiritul de inițiativă, cel care de altfel se manifestă deocamdată timid și încă prea puțin concludent.

La Arad, parcă pentru a se testa preferințele actuale ale publicului prin solicitări cit mai diverse, regizorul Ion Minzatu repetă în paralel cabaretul politic **Fără violență** scris de Gheorghe Schwartz (la Sala Studio), și **Pescărușul** de Cehov (la Sala Mare), cu concursul scenografului **Onisim Colta**, într-o distribuție care-i cuprinde între alții pe Carmen Tănase (detașată de la Naționalul ieșean, pentru a interpreta aici rolul Arcadinei) și pe Florin Busuioc (plecat de la Piatra Neamț și care va juca rolul lui Treplev). Regizorul Cristian Ioan (pe punctul de a deveni o nouă achiziție a teatrului arădean) intră în repetiții cu **Un domn bine** de Walter Honsenclever și **Orfeu în infern** de Tennessee Williams. Asta, în timp ce se mai joacă din cînd în cînd **Familia anticarului** de Carlo Goldoni, regizată tot de el, în premieră pe țară, și chiar și **Comedia erorilor** de Shakespeare, regizată de Ion Minzatu, cu o distribuție în care figurează și Valentin Voicilă, actualul președinte al C.P.U.N. al județului Arad. (Între numele piesei și noua calitate a mai vechiului ei interpret nu e, desigur, decît o pură coincidență). Și, cum actorul Iosif Cojic s-a transferat și el de la Turda la Arad, la începutul lui aprilie a avut loc, la Sala Studio, „premiera” cu **Micul prinț** de Antoine de Saint-Exupery, în regia lui Virgil Andrei Vătă, care de orice poate fi suspectat, dar nu și de faptul că și-ar mai fi găsit timp pentru o nouă montare, la Arad. Una peste alta, se încearcă totuși ceva, se repetă, iar actorii nu pleacă, ci vin la Arad, ceea ce înseamnă că strădanile directorului Ovidiu Cornea nu sînt puține și nici lipsite de roade.

a Brăila, după cum a avut amabilitatea să ne informeze noul director al Teatrului Dramatic „Maria Filotti”, regizorul Mihai Lungeanu, actorii tind să se departajeze în câteva noi categorii: cei „care se grăbesc să iasă la pensie (cam un sfert din colectiv, poate chiar mai mulți, luîndu-i în seamă și pe cei care poartă „pensia” în suflet, abia mai așteptînd un an, doi)”, cei „care au căpătat gustul jocului politic (și la propriu și la figurat)”, constituind „o optime din colectiv”, și în sfîrșit cei „care își caută refugiul geografic și social interzis pînă acum (o zecime din colectiv)”. După cum conchide Mihai Lungeanu, „adunînd și scăzînd, din 24 pleacă 6 + 3 + 2 adică 11, deci rămîn 13 (ghinion), din care cel puțin trei gîndesc la ieșire. Total real: 10 actori (totuși)”. Tot domnia sa ne atrage atenția că în acest teatru, (dar probabil și în altele), „rămîn multe compartimente acoperite încă în mod fals, prin incapacitate, incompetență, inadecvare la misiunea și specificul artei noastre. (Aici soluția e pe cît de delicată, pe atît de urgentă)”. Sîntem tentați să subscriem și la alte observații ale tinărului regizor, care gîndește cu toată maturitatea: „toată lumea revendică, cere, pretinde, solicită cu o forță egală cu forța care le-a interzis pînă acum acest lucru. Dar nimeni nu este dispus să dea, să se implice, să facă eforturi în plus. Demonul ciștigului material imediat s-a ridicat acum peste aripile îngerului estetic. În această luptă (inegală și inutilă, la urma urmei) pier acele valori care, în condițiile grele de dinainte de Revoluție, le păstram și le cultivam cu atîtea sacrificii: pier demnitatea artistului (și a actului teatral), pier credința și pasiunea misiunii noastre speciale (credință și pasiune care nu mai pot anima un public și așa disputat între alte tentații, mai comode), pier dorința de perfecționare și continuu antrenament, de accedere la un stadiu de înalt profesionalism. Se mizează prea mult pe moment, se pierd dimensiunile spirituale ale timpului, se clatină încrederea în teatru. Se clatină, dar nu cred că

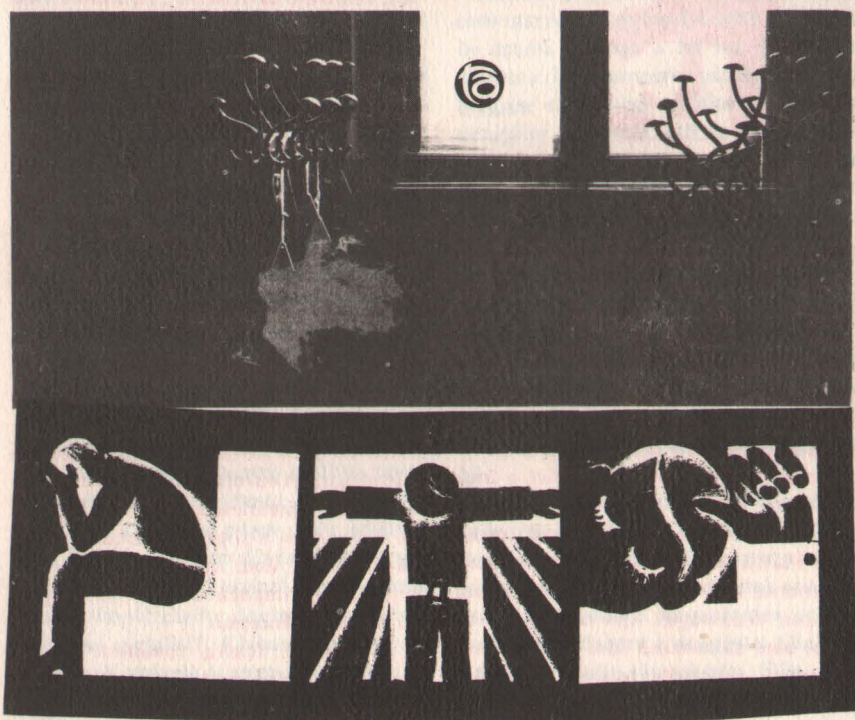

ÎN TEATRE ?

se poae dărîma. Nici noi nu credem. De aceea și așteptăm, cu încredere, dincolo de cuvintele acestei diagnoze destul de întristătoare, soluțiile practice, așa cum vor reuși să le propună spectacolele teatrului brăilean.

o CONSTANȚA o PITEȘTI

a. grand

la Constanța, directorul Teatrului Dramatic, actorul Eugen Mazilu, speră pe de o parte într-o firească separare administrativă de Teatrul Liric, iar pe de alta în ceea ce ar trebui să constituie evenimentul teatral al stagiunii: **Macbeth** de Shakespeare, în regia lui Andrei Mihalache, cu Virgil Andriescu în rolul titular. Se caută o comedie pentru stagiunea estivală, care se dorește mult mai serioasă și mai bine pregătită. „Pînă acum — ne spune directorul teatrului — fostul Consiliu al Culturii ne obliga să jucăm o piesă românească oricît de proastă dar cu „tematica” angajată. Acum am căzut în extrema cealaltă, am început pur și simplu să fugim de piesa românească, din principiu. Ei bi-

ne, noi dorim să jucăm nu orice fel de comedie, ci o comedie românească. Dar și autorii trebuie să înțeleagă că lumea s-a săturat nu numai de piesele **conjuncturiste**, ci și de tot ce-a însemnat regimul comunist, avîndu-l la cîrma țării pe **Culai nebunul**, cum l-a denumit un cunoscut dramaturg constănțean. Cel puțin pentru moment, lumea nu e dornică să-și mai reamintească încă o dată, la teatru, prin ce a trecut. Dimpotrivă, spectatorii sînt dornici să se simtă, și la teatru, eliberați de acest trecut, de povara lui sufletească. Vrem să jucăm piesele cu adevărat noi ale dramaturgiei românești“. Și noi vrem să vi le punem cit mai curînd la dispoziție, prin suplimentul lunar al revistei **Teatrul, azi**. De existat, ele n-au încetat să existe, să se producă. Rămîne de văzut doar cit de noi sînt.

La Pitești, situația publicului de teatru e dintre cele mai critice, singurele spectacole care mai „prind” cit de cit fiind cele de divertisment.

Așa se face că la secția estradă combinația de poezie, muzică și dans numită **Lambada tinereții** s-a jucat mult, chiar și la sediu, așteptîndu-se ca și **Noapte de carnaval**, adaptarea lui Al. Darian după **lașii în carnaval** de Vasile Alecsandri, în regia lui Constantin Zărnescu, să aibă un succes similar. Secția de proză mai joacă în deplasare **Hotel Zodia Gemenilor** de Valentin Munteanu, iar la sediu, cu greu, **Triunghiul Bermudelor** de Adrian Dohotaru. Se repetă intens **O femeie cu bani (Milionara)** de G.B. Shaw, în regia lui Nicolae Manda și scenografia lui Traian Nițescu, precum și o piesă de Paul Everac al cărei titlu provizoriu este **Sectorul 9**, regia aparținîndu-i lui Mihai Radoslavescu, iar scenografia lui Emil Moise-Szalla. Directorul teatrului, actorul Sorin Zavulovici, contează foarte mult pe colaborarea regizorilor tineri, printre cei care ar urma să colaboreze cu acest teatru alîndu-se Cristina Ioviță, Cristian Hadjiculea și Mihai Manolescu. Pe lîngă concurența televiziunii există și concurența trupelor mai mult sau mai puțin particulare, cu spectacole itinerante, dar sîntem asigurați că, la Pitești, nici Ion Marinescu, cu **Teatrul vesel** [?], nici Ion Dichiseanu, cu altă „trupă”, (probabil la fel de veselă!) n-au mai avut nici pe departe succesul scontat. **Corăbia Teatrului „A. Davila”** (avînd, pe lîngă secția de proză și cea de estradă, o secție de păpuși și una de folclor) e obligată să navigheze încă printre stîncile minimei rezistențe artistice, chiar dacă intențiile conducerii teatrului sînt dintre cele mai bune.

Pașul care trebuie făcut de la bunele intenții la realizări scenice concludente, pe măsura bunelor intenții, e totuși singurul care poate readuce lumea la teatru.

Victor Parhon

